

L'OPINIÓ

DIARI D'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Plaça de la Universitat, 6, entresol · Telèfon 24647 · Any VI-Núm. 30 · Barcelona, dimecres, 8 juliol 1931 Impremta: Tallers, 48 · Preu: 10 cèntims

Duran i Cambosa ha demostrat que, quan falla la tècnica, no hi ha altre remei que filosofia

Contra els alarmistes

Amb motiu dels conflictes socials i de les vagues plantejades, sovintegen aquests dies els rumors alarmistes.

Alguns diaris, malgrat de tenir la certesa que falten a la veritat, insisteixen en les seves campanyes insidioses de monàrquiques encoberts.

Tot fingint que es preocupen de la tranquil·litat pública, procuren escampar la intranquil·litat arreu i acullen sol·licitament en les seves columnes les versions polítiques més fantàstiques.

No s'adonen que així treballen en contra dels seus interessos propis.

La República és l'única garantia per al país. Els qui somnien en una problemàtica restauració borbònica haurien de convèncer-se que un intent monàrquic duria inevitablement conseqüències funestes.

També certes personalitats que prodiguen les declaracions als periodistes haurien de mostrar més cautela. Així s'evitarien les contínues rectificacions i els continus desmentiments que moltes d'aquestes personalitats són constretes a fer gairebé cada dia.

Quan s'ocupen llocs de responsabilitat és obligada una gran prudència, tenint en compte que les dificultats del camí només poden ésser superades en un ambient de pau.

Ara bé; si els enemics del Poble insisteixen en la seva tàctica alarmista, convé que els homes d'esquerra, sincerament republicans, s'hi oposin formant un bloc indestructible.

A tots els països del món se'n plantegen i resolten cada dia, de conflictes socials, sense que ningú aixequi el crit al cel.

En un règim de llibertat no és possible de limitar el dret de defensar els seus legítims interessos als que ho fan, mentre no acudeixen a la violència.

No hi ha motius, doncs, per alarmar de cap mena, i el que convé és que el Poble faci el buit. Els enemics emboscats que aprofiten totes les ocasions per bescantar la República.

Gaziel, meteoròleg

Conexíem el Gaziel comentador del Turnada; coneixíem el Gaziel cronista de la tragèdia del París de 1914 des de la seva dispena d'estudiant; coneixíem el Gaziel comentarista polític, que va sorprendre Macià a Prats de Molló amb una cafetera a la mà. Però no coneixíem el Gaziel meteoròleg.

Ara ens l'hem trobat davant. Ha escrit un editorial a «La Vanguardia», encapçalat «El diluvi». La premsa de Madrid n'ha reproduït les coses que li han plagut més, com és ara aquests fragments:

«Como si hubieran estado lloviendo votos durante cuarenta días y cuarenta noches sin parar, Cataluña entera ha quedado sumergida bajo un diluvio de izquierdas. ¡Qué otra manera de llover en Madrid! Allí ha llovido en copiosamente también, pero suavemente, como lluvia de cosecha, sin arrasar nada, sobre la tierra repleta de buena semilla.

«Todavía Castilla es constructora y jerárquica. La sensibilidad de su electorado es cosa que da envidia.

«Tal vez Cataluña preparó el advenimiento de la República, sobre todo cuando nadie la quería ni la esperaba en España; pero luego, una vez hecho inevitable el cambio de régimen, quien nos la trajo por encima de todo fué Castilla, y muy especialmente Madrid. Y entonces tuvo que hacerlo casi luchando a brazo partido contra Cataluña, que o no ayudaba o incluso se resistía.

«Hoy, implantada la República, quien la estructura, consolida y protege es también Madrid.

«En Madrid ha llovido de tal manera que lo que aquí son trombas y cataratas diluviales, casi apocalípticas, allí ha quedado convertido en un maravilloso sistema de acequias, canales y depósitos de riegos.

«Por algo es todavía Madrid la capital de las Españas!»

Gaziel pot ésser qualificat també entre aquelles persones que parlen perquè tenen boca i que escriuen perquè porten ploma. Heu vist amb quin aplom Gaziel escriu que aquí ens ha dut per damunt de tot la República ha estat Castilla, i molt especialment Madrid, i que aleshores ho hagut de fer, encara, lluitant per desempal·lar-se de Catalunya, que, o no ajudava, o adhoc es resistia?

No serem nosaltres els que anirem a discutir si Catalunya ha treballat més o menys que Castilla per dur la República. Hi hem treballat tots, i en tenim prou. La monarquia era un enemic comú, i cadascú hi posava el seu esforç a enderrocar-la. Però, arribat a dir que quan Madrid volia la República hagut de portar-la després de vèncer la resistència de Catalunya, és una afirmació que ja toca els límits on comença el cinisme.

Jo no crec en la mala fe de Gaziel

a despit que Gaziel s'ha complagut durant una pila de temps, des de «El Sol» i des de «La Vanguardia», a retreure totes les petites misèries de Catalunya posant-les de manifest cruament i fredament als ulls dels enemics de Catalunya que podien trobar un plaer a contemplar-les. Tot-hom té els seus defectes, tots els pobles tenen les seves passions, i Catalunya no s'hi podia pas sostreure. Però ja venia essent una mica morbosa la dèria de Gaziel a dissecar amb el seu bisturi el cos de Catalunya davant dels forasters, i aleshores, amb aire de scienciencs, donar consells del que calia fer.

Si Gaziel considera que Catalunya són els lectors de «La Vanguardia», de la qual és director, aleshores pot perfectament dir que Catalunya es resista al fet que els homes esforçats que conspiraven portessin la República. Ja sabem que «La Vanguardia» és un periòdic especialment destinat a insensibilitzar les consciències dels seus lectors, i si tant s'hi presta, a fer-los tornar una mica imbecils. Si els lectors de «La Vanguardia» ens haguessin hagut de dur la República, aconsellats per Gaziel, ja podríem esperar asseguts. Si Gaziel creu encara que Catalunya és la Lliga Regionalista, també pot perfectament dir que Catalunya es resista al fet que vinguis la República. Però les eleccions ja deuen haver demostrat a Gaziel que la Lliga és una fracció infinitesimal de Catalunya.

Aleshores, venir a dir, per donar gust a la gent de Madrid, que Catalunya es resistí, són ganecs, si més no, de falsejar la història. No hem de re-

treure a Gaziel, perquè ho tingui en compte, que té una part i no petita en la instauració de la República a Espanya el fet que Companys i Macià la proclamessin a Barcelona, i a Catalunya respectivament, el dia 14 d'abril, a dos quarts de dues de la tarda, quan a Madrid entera pensaven a proclamar estats de guerra i que el rei es resistís.

Catalunya, si avui pot estar representada per algun partit, indubtablement és per l'Esquerra Republicana de Catalunya que ha recollit 378.000 vots. I eren els homes de l'Esquerra Republicana de Catalunya, principalment, els que actaven revolucionàriament en els darrers temps de la monarquia, i aquests homes, no s'afament no es resistien a cap actuació revolucionària, sinó que s'hi posaven al davant i ocupaven cadascú el seu lloc. Catalunya, per tant, representada per ells, tal com s'ha vist prou clar, ehí era, en la Revolució, i quan va venir l'hora va donar l'exemple i la va fer. Ja ens pensem que això es produí davant del gran astorament de «La Vanguardia» i de Gaziel, però no podem pas anar a demanar-los permís.

Tot això que aquí l'aiguat s'ho ha endut tot, i que a Madrid ha deixat un sistema de seques, de canals i de dipòsits de regats és pura literatura. L'aiguat de Catalunya — si els 378.000 vots de l'Esquerra Republicana són un aiguat — s'ha endut tota la brossa que feia nosa i ha deixat els llits dels rius i dels torrents límpids i aclarits. Tot el que ha naufragat a l'empenya de la ruada de l'Esquerra, ben naufragat sigui. Però dir que els elec-

tors de Madrid són gent de sensibilitat que fa enveja perquè han anat a votar Lerroux!... Si el poble de Madrid no té cap altre home que Lerroux en el qual pugui dipositar la seva confiança!... Realment fa una mica de tristesa que Gaziel senti aquests entusiasmes extraordinaris perquè el poble de Madrid s'aplegui, fanatitzat, entorn de Lerroux — fa trenta anys que el coneixem! — i pronostiqui que aquesta victòria serà fecunda i que tot anirà tan bé, i qualifiqui en canvi de «catàclisme» el fet que el poble de Catalunya hagi fet el bloc, unànime, entorn de Macià i dels homes de l'Esquerra Republicana de Catalunya. Blasmar Macià i creure en Lerroux! Quina pena fa el director de «La Vanguardia»!

Ja ens fem càrrec que Gaziel, que havia escrit el divendres anterior a les eleccions aquell article recomanant als catalans de votar Lerroux, es deu haver sentit defraudat davant el fet que la gent no se l'hagi escoltat. Què hi farem! Potser és veritat allò que diuen que els lectors de «La Vanguardia» llegeixen els anuncis i les esques, però no se sap de cap que acostumi a llegir els editorials. Aleshores es comprèn per què Lerroux hagi tret tan pocs vots.

Jo crec que l'esdevinidor de Gaziel és a Madrid. Els articles del tot dels que acostuma a escriure serien molt ben rebuts pels lectors habituals de «A B C», «El Debate» i «Blanco y Negro», i els hi pagarien bé. Podria rebentar Catalunya de dalt a baix, i els comerciants que ens deuen diners i no tenen ganes de pagar-nos li trametrien cartes de felicitació per cada article que publicués.

Però aquí, fent de meteoròleg, no és fàcil que s'hi guanyi gaire la vida ni que faci gaire parraquia.

J. VENTALLÓ

Declaracions d'Eduard Rodríguez Neto, exiliat portuguès

Portugal, la República espanyola, Catalunya i la Confederació Ibèrica

La figura d'un exiliat, als nostres ulls d'homes liberals, sempre ens mereixerà la més pregona de les simpaties. Un home que per defensar les seves conviccions i moltes vegades per alliberar el seu poble d'un jou dictatorial ha d'anar-se'n a l'exili per a salvar-se de la persecució governamental, un home d'aquesta, nosaltres el rebrem sempre amb els braços ben oberts i ben cordials, prescindint en absolut de la ideologia que aquell perseguitat pugui mantenir.

Però quan us trobeu davant d'un exiliat, que a més d'exiliat és estudiant, jove, ardu, intel·ligent i identificat amb les vostres concepcions socials i polítiques, aleshores, amics, la figura d'aquell home que no heu vist mai se us apareix amb una femina germana de la vostra, i immediatament us sentiu atret a ell per un corrent irresistible d'afusió i de simpatia.

Aquest és el cas del ciutadà Eduard Rodríguez Neto, de Lisboa, el qual passa actualment uns dies a la nostra ciutat.

Eduard Rodríguez, estudiant de la Facultat de Dret de la Universitat de Lisboa, pertany a aquella promoció de joventut que se sent vexada i adolorida davant l'opressió infamant que avui cau damunt de la seva terra, i que dedica totes les seves energies i tots els seus afany a l'alliberament cívic del poble portuguès. Home d'ideologia esquerrista, amb una visió ampla i generosa dels problemes presents, aquest jove de vint anys és un destacat element de les organitzacions escolars de Portugal, de la Federació Acadèmica Portuguesa, que avui la Dictadura ha suspès i clausurat com a conseqüència de la tessitura revolucionària que han adoptat davant el feixisme militarista del general Carrmona i els seus satèl·lits.

Hem conversat, llargament, cordialment amb el que des d'avui és el nostre amic caríssim Eduard Rodríguez Neto. No podem pas transcriure amb tota l'extensió que voldríem les interessantíssimes manifestacions que ens ha fet aquest company portuguès.

—Som molts—ens diu—, els estudiants portuguesos que ens trobem exiliats avui al vostre país, a Madrid,

xant es dreça amenaçadora i disciplinada. Homes selectes, homes de valua intel·lectual s'han posat al davant del moviment. Fidelino Costa, Dr. Filipe Monteiro, Almeida Junior, Antonio Monteiro, catedràtic de la Universitat de Colmbra i director de l'Institut del Comerç, i molts d'altres. Tots són homes nous, homes inèdits i corajosos perquè nosaltres no volem pas seguir el cabdillatge d'aquells polítics fracassats que no saberen lluitar la República de les grapes del militarisme. La República restaurada no voldríem pas que calgués en aquelles mans inhàbils.

La conversa, ara, deriva cap als temes apassionants per nosaltres.

—La República espanyola—ens diu Rodríguez Neto—ha estat per a tots nosaltres una esperança i un encoratjament. El poble portuguès l'ha rebut amb joia indescriptible; hi veu el presagi segur de la seva immediata alliberació.

En arribar a aquest punt un nom ens ha florit als llavis: Catalunya?

El nostre interlocutor ha estat en aquest punt ben explícit.

—Els revolucionaris portuguesos estem completament al costat de Catalunya, i anhelant tant com ho anhelau vosaltres mateixos, la llibertat nacional del poble català. Al nostre país el plet de Catalunya és molt conegut i gaudim en absolut de les simpaties populars.

Per a acabar la conversa, hem volgut fer al nostre amic una pregunta cabdal:

—La idea d'una federació o d'una confederació ibèrica és plaent als revolucionaris portuguesos?

—En absolut. Una convivència pactada lliurement amb les altres democràcies peninsulars només ens pot ésser beneficiosa a tots plegats, i així ho entenem nosaltres i amb nosaltres una gran part del poble portuguès. Com a qüestió prèvia cal evidenciar que Portugal recobri plenament la seva sobirania. Aleshores, els governs respectius podrien fer les gestions oportunes per a estructurar primerament un lligam econòmic que ben aviat podria transformar-se en polític. Aleshores, la Península esdevindria una de les primeres potències morals del nostre temps. La capital d'aquesta Confederació no podria ésser de cap de les maneres Madrid. Barcelona i Lisboa serien les ciutats més indicades. Serenament i lliurement caldria examinar les possibilitats d'una i altra...

R. FONT I PARRAN.

Elogi del Poble

Jo que defujo les aglomeracions humanes perquè no vull que s'hi dissolgui la meua individual esquerrera, jo que no trobo bonic que em considerin una simple part d'una massa, puc lloar el Poble amb més d'autoritat que no els sistemàtics exaltadors de les colles.

Una colla aplegada (com solen aplegar-se les colles) a base d'afinitats ordinàries sol encoratjar a sorgir allò que hi ha de més groller en aquells que la componen—tant si és la colla de minyons, que assalta el tren un vespre de diumenge, com la de senyors aplegats a criticar entorn d'una taula, com la multitud diversament partidista que volta un camp d'esport.

Però quan als aplecs dels homes es fa sentir l'esperit popular, l'individu esdevé, si més simple, meravellósament refinat. Els seus clams, d'ira o de joia, prenen una puresa esclatant. Llavors l'idea plana majestuosament per damunt les testes algades, i l'atribut Sentiment s'omple a curull d'intel·ligència.

I quan, com a ara a Catalunya, el Poble es retroba, no cal cercar-lo solament en les multituds expectants, inquietes, abrandades. No cal cercar-lo, perquè ell a tot arreu se'n palesa. Com un vent impetuós i subtil, l'esperit popular s'estén i s'infiltra.

Aquests dos pàgoses, colrats i rugosos, que tornen de la feina, sembla que en llur fatiga taciturna no haurien de pensar més que en el sopar, en el repòs a la fresca, en el llit. Però diu l'un: —Encara no han acabat l'Estatut? —Oh, és una feina molt delicada!—diu l'altre.

En aquest menjador d'hotel s'ha sentit el nom de Macià. Tot d'una s'han redregat, en tots quatre cantons, els comensals; s'han aturat els cambres, parant l'orella. En una taula de sis un viatjant ha dit: —Doncs jo, En Macià, que volem que us digui...—I s'ha aturat, com si s'adonés que el seu to desmenjat despertava la total hostilitat de l'ambient. I els seus companys l'han isolat tot

d'una, han contestat com qui respon a un insult personal.

Adí teniu Setcases, el poblet muntanyenc. El seu cens electoral (100 vots), enllestida la feina, escolta la ràdio per acabar de decidir qui ha de votar. Pocs dies abans de l'elecció, el rector, tot ensomant l'ambient, s'excusa: —Oh, jo, veureu, he de votar les dretes.—Escrutini: Lliga, 1 vot; 99 per a l'Esquerra.

Tot-hom podria multiplicar els exemples per on el nostre Poble es mostra seguint molt reflexivament el camí que l'ha de dur a la Llibertat. Per a explicar unes coses més clares que l'aigua i que a llum, els envejosos tècnics del fracàs han parlat despectivament dels sentiments i de les emocions populars.

Sentiments? És clar que sí! I dels més nobles! Emocions? De les més pures, fortes i subtils! Per quan servíem l'entusiasme, si ara no ens duia, a honor dels fets de suara, i d'ara, i de tot d'una, a l'exaltació acarada al sacrifici? Però l'empenya popular és controlada per un seny tan fi que fa desesparar el qui exaltaven tan entusiasmant el seny quan el volien fer perdre a Catalunya.

El nostre Poble actua ara a la fi d'una larga tongada reflexiva. Durant vuit anys, estimulat per abundoses fuetades, ha pogut aprendre de distingir entre amics i enemics, de conèixer els qui es passejaven en yacht per a tornar a insultar-lo i els qui sofrien l'exili i la presó per a servir-lo.

I ara ha escoltat, ha jutjat, ha triat amb una decisió i una justesa admirables. Poble sobirà! L'aplec d'aquests dos mots, que tantes generacions de plomifers i baladriers han rebregat i espremut, recobra un sentit ple de vida. Perquè el Poble, redreçat a la fi porta amb una serenitat vigilant el mantell de la seva sobirania—la seva nudat respicient damunt la tivanter dels músics poderosos.

O. A. JORDANA

L'encíclica contra el feixisme

L'encíclica que ha publicat l'Osservatore Romano quedarà probablement com un dels documents de més transcendència que ha produït el Vaticà. L'encíclica de Pius XI ve a ésser una contestació indirecta a l'última nota del Govern Italià. El Papa condemna la pretensió feixista de monopolitzar l'educació de la joventut a profit exclusiu d'un partit i d'un règim. Per damunt del Govern Italià, el Papa s'adreça a la catolicitat en el moment en què el Govern Italià es playen en el seu darrer comunicat del resò internacional que el Vaticà dona a un conflicte que devia quedar reduït entre la Santa Seu i el Quirinal.

Pius XI declara fermament la incompatibilitat dels principis cristians i el sistema de Govern feixista, i arriba a proclamar que el jurament feixista no és lícit.

La importància històrica cabdal del document pontifici prové sobretot d'aquesta manifestació categòrica que acabem de citar. Per ella l'encíclica de Pius XI pren una significació oposada al famós Syllabus de Pius IX contra el liberalisme. El Vaticà podria fer gravar una medalla històrica: a l'anvers Pius IX proclamant el Syllabus contra el liberalisme; al revers Pius XI dictant la seva encíclica contra el feixisme.

Si el Papa declara la incompatibilitat del cristianisme amb un règim que ha signat el tractat de Laterà i amb un Estat que avui és la més genuïna representació a Europa de l'estat religiós i autoritat que exalta Pius IX, amb quin règim serà compatible el cristianisme i podrà viure en pau l'Església?

L'encíclica de Pius XI no diu quin és aquest règim, però per la condemna que fa d'un Govern autoritari i per l'afirmació que la política d'aquest Govern destrueix l'educació cristiana i civil, se'n pot desprendre que l'únic compatible amb l'Església i

amb el cristianisme és un règim de llibertat civil i religiosa; un règim liberal.

Es probable que el Papa no hagi volgut donar a la seva encíclica les proporcions d'una antífes religiosa del Syllabus de Pius IX. No obstant, políticament, pràcticament, seria difícil de negar-n aquest abast.

J. O.

UNA NOTA ACLARATORIA DEL VATICÀ

Ciutat del Vaticà, 7. — El Vaticà ha publicat una nota en la qual es manifesta que la darrera encíclica del Papa està en concordància amb les darreres declaracions del Vaticà i no poden ésser considerades com a acte d'hostilitat al règim feixista.

El Vaticà es proposa únicament que quedi resolta la qüestió de l'Acció Catòlica, fent els càrrecs que entenguin les autoritats existents.

Adoptar una actitud de silenci en els moments actuals, considera el Vaticà com la pitjor de les polítiques. La Santa Seu es queixa que el Govern Italià hagi enviat a la premsa estrangera certa informació referent al conflicte entre Itàlia i el Vaticà—Atlante.

EL DIRECTORI DE L'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA, TENINT EN COMPTE EL PARER DE LES SEVES ORGANITZACIONS, HA ACORDAT EN SESSIÓ D'AVUI NO INTERVENIR EN LES ELECCIONS DE DIPUTATS A LES CONSTITUENTS, DE DIUMENGE VINENT, DEIXANT ELS SEUS AFILIATS EN LLIBERTAT DE VOTAR ELS CANDIDATS L'IDEARI DELS QUALS CREGUI MÉS AFI AL NOSTRE.

L'ESQUERRA I LA LLIGA

per Anem

L'ESQUERRA.—Portes moltes serps al cap, nota... LA LLIGA.—Oh, noi, en necessito moltes. No veus que canvio de pell tan sovint!